

המשכה של מסורת

כך מתחילה הפקודתה לרפואה

מעבר לבית ישן, — בחצר עתיקה — שמעברה השני עוד חלה התלה, שארית ביצורי המשטרה הבריטית, שהתגוררה במקום זה היתה את מצודתה ברובע המערבי של ירושלים, כונסו פרחי-הרפואה להרצאה ראשונה ברפואה קלינית בבית-הספר לרפואה.

אולם מתאים להרצאה זו לא נמצא בבנין, המשכן בקושי את חוליו. כי בנין בית-הספר לרפואה שהוקם והוכן בהר הצופים, הדרך אליו חסומה על ידי הלגיון. בפשטות ובענווה הסבו התלמידים ורובם אל השיעור הראשון. הקשב היה רב, כי הרצאה ראשונה לרפואה קלינית ניתנת לתלמידי רפואה, בלשון העברית — ובירושלים.

תערוכת אמנים תל-אביביים בירושלים

בביתן התערוכות בירושלים נערכה תערוכת של אמנים תל-אביבי. כאן נראים התל-אביבים יחד עם הירושלמים. משמאל: לוי, ז. בן-צבי, מירון סימה, א. אבני, ברנדנבורג, י. פרנקל, אשהיים, גב' סלוצקאי, י. מאך, גב' שאחל, בישיבה יסגדר ובלום: צלום:

קו אווירי חדש לאירופה

העתונאים השתתפו בשמחת "אל על" בחנוכת הקו החדש לאירופה. הנה הם בין שדה-התעופה והמטוס הענק. צלום: ב. רותנברג

הסוג הדרמטי של הגמנסיה "הרצליה" מציג: "כאז כן עת ה..." (מהווי המלחמה) בהדרכת אברהם ניניו.

לפנים היתה בעיני הבמה באולם גמנסיה "הרצליה" הגדולה שבבמות העולם, והמנגנון המפעיל את המסך הירוק (חבל ועוד חבל שמחובר אליהם הם חבל שלישי) — שאי השיאים של הטכניקה החדשה. אם השמיע המסך חריקה בהפתחו והסגרו, הרי זוהי בודאי זרכו של כל מסך בתיאטרון יגון.

והתפאורה בהצגות הגמנסיה היתה, בלי כל שמץ של ספק, היפה, המסורכת, ה"מפוצצת" ביותר בעולם כולו. האורות הצבעוניים ביטוי מושלם לחורשו האסטיתי המפותח של המורה לציור. המשחק על הבמה — שלמות ללא פגם; השחקנים — כולם גברים כהלכה, בעליגוף ואשרירות, איתנים ממש. השחקניות — יצורים שמימיים שרק ערל-לב לא יתאהב בהן במבט ראשון.

ילדים היינו.

עברו שנים וחושינו העלו חלודה. הבמה בגמנסיה "הרצליה" נראית לעינינו החמרניות, הרעיונית, קטנה ככף ידו של תינוק. חריקת המסך היא שלא במקומה, אחרי הכל, והתפאורה — צקת פחות מקולוסאלית. והמשחק, והתפאורה, והשאר... פעם חשבנו שהשכל אחת... אין טפש כבעל נסיון. אולם הנה להגינות לגסוס והרשה לדמויגור לפרוח, ואתה חורג אחרנית אל זמנים טובים יותר, יען כי צעירים יותר. כי האוירה לא השתנתה. יושב אתה באולם החשוך, הדחוס, המלא מפה אל פה תלמידים והורים, ואתה חש בהתרגשות האוחזת אותך, ממש כבימים עברו.

ויהא לבך הקשית ביותר שבעולם, באם "גמנויסט" אתה, לא תוכל שלא להרגיש גאוה על מסורתה הארוכה של הבמה הקטנה "שלנו". זכרוני אינו מגיע אחרנית אל התקופה בה העלו דוד ורדי וחבריו את מולדת בגמנסיה, אולם את שנים ממסוריו של התיאטרון העברי אני זוכר היטב מן הגמנסיה: ד"ר הררי וישראל דושמן, המנוחים. הם היו מוריני, יוצאי-יבמה שגפם שם יצאה אליה. לשחק לא יכלו או לא רצו או חששו, הם ביימו אותנו. המחוות לא היו לפי רוחנו, מה

ל"האולר" לשלום עליכם על גבורו אכול הנחיות, העלוב והסחוף ולצברים צעירים מלאי תוצפה, יהרהר ובסחוף? אולם הם למדו אותנו, אפילו במח וזה החדירו את אהבת הבמה ללבבות רבים המשמשים כיום את התיאטרון המקצועי בארץ.

הייתי ילד קטן, אולם זוכר אני היטב את הופעתו הראשונה של יוסף מילוא על הבמה... כן, בגמנסיה "הרצליה", וכמה הקסים אותי, באותו ערב חנוכה! קבוצת בחורים בבגדי התעמלות לבנים הציגה לפנינו פירמידה חיה והוא היה אחד מעמודי התווך שלה...

בזמנים מאוחרים יותר ראינו את ימימה פרסיץ (מילוא) ב"גמדי לילה" וב"מעשה בעורך עתון חקלאי" (מחזה "מקורי" לפי מארק טוויין). וכאשר עלתה בתיה לנצט על במת הגמנסיה התלחשנו: "היא משחקת כמו רובינה". זאת היתה המחמאה שקוהתה לה.

אך בודדים מבין ה"ותיקים" הגיעו לבמה המקצועית. בזמנים ההם היו התיאטרונים שלנו חתומים הרמיטית בפני כל צעיר וכל תוסס. אולם מה שלא עשה השכל עשה הזמן, וחניכים רבים מן "החוג הדרמטי" מצאו את מקומם על הבמה הישראלית: בתיאטרונים הותיקים, בתיאטרונים הצעירים ובלקחות החדשות. מספרם רב מכדי שנוכל לנקוב בשמותיהם.

וכיום מופיעים בהצגות "החוג הדרמטי" בנייהם של שחקנים ותיקים, כמו דליה פרידלנד ודורי חורגל וגבריאלה טימן ואורי בהרב, בנו של מנשיקה. אין הם דווקא הטובים ב"חוג", אולם זכות אבות עומדת להם עוד לזמן מה עד שיוכיחו את ערכם. והאחרים: גערים ונערות ילידי הארץ בעלי גישה רצינית לתיאטרון. זה העיקר. תיאטרון הוא חלום ואינך רשאי לזלזל בתלום כאילו היה מציאות.

והם משחקים את עצמם, הצעירים הללו. וזה כלל חשוב: דע את עצמך לפני שתחטט בפצעייהם של אחרים. לא נבקל עלה בידי ניניו לשכנע את המורים השמרניים, של המוסד השמרני שיש לדחות הצידה את החזות המסורתית. הוא שכנע — הם שוכנעו — הקהל שוכנע. ולרשימה הארוכה של הצגות חנוכה נוסף עוד מחזה, עוד תקדים, עוד זכרון...

יוחנן שנער

בשורה או שתיים...

● למרות התנגדותן של חברות סרטים מסוימות, עומדים לצאת לשוק בקרוב כמאה סרטים מפורסמים ישנים, בהם כל סרטיו האלמים והדובבים, של הארולד לוי. הקומיקן הממושקף, ואחרים. לנו, לקהל, אין כמובן כל התנגדות לראות סרטים ישנים טובים. להיפך.

● מאותות הזמן: הוליבוד סיימה זה עתה סרט "פוליטי" בשם "נשאתי לקומוניסט". אנו מצפים לסרט נגדי ממוסקבה בשם, אולי, "נשאתי לאימפריאליסט-קפיטליסט-קריקל".

● סטטיסטיקה: אם כל תושבי העולם ירצו ללכת בזמן אחד לקולנוע, יהיו חמשים קופצים על כל מקום ישיבה. חישוב זה אינו מבוסס על המצב בתל-אביב במוצאי-שבת, אלא על העובדה שבכל ארצות תבל גם יחד נמצאים תשעים אלף בתי קולנוע ובהם ארבעים ותשעה מיליון מושבים.